

İSLAM'DA

DOST VE DÜŞMAN

«الْوَلَاءُ وَالْبِرَاءُ»

Abdullah Yolcu

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات في شرق جدة
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
هاتف، ٢٢٤١١٧٧ - فاكس، ٢٢٤-٢٢٨ - ص.ب ٦٢٢٧ - جدة ٢٢٣

باللغة التركية

ISLAM'DA
**DOST VE
DÜŞMAN**

«الْوَلَاءُ وَالْبَرَاءُ»

Abdullah Yolcu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İSLÂM'DA DOST VE DÜŞMAN

Hamd âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salâtü Selâm Resûlullah'ın, Ehlinin, Sahabesinin ve de kıyamete kadar onları dost edinen herkesin üzerine olsun.

Müslümanlıktan sözededen birçok insan, İslâm'da "dost" ve "düşman" kavramını (önemine rağmen) akide ve ibâdetlerle ilgisi olmadığı vehmine kapılarak ihmâl etmektedir. Bu kimseler; müslümanların türlü türlü işkence ve ızdıraplara maruz kaldığı, özellikle yardıma ihtiyaç duyduğu bir zamanda; ellerinden geldiğince kâfirlere sevgi ve şefkatle yaklaşıp onları savunmada tüm gayretlerini sarfetmekte, böylece müslümanları biçâre bırakmaktadırlar.

Müslümanlara faydalı olabilmek, bu önemli konuda onları uyarmak gâyesiyle bu küçük broşürü

yayınlamayı uygun bulduk. Umarız ki Allah *celle celalühü* bunu vesile kılarak dilediği kulunu hidâyete erdirir. Şüphesiz yardım istenilecek olan yalnız O'dur.

KELİME İTİBÂRİYLE DOSTLUK VE DÜŞMANLIK

Dostluk; sevgi, muhabbettir. Karşılık beklemeden, muhabbetinden dolayı tarafını tuttuğun kimseye "velî" (velâ) denir. Bir başka ifâdeyle dostluk, başkasını kendine yakın hissetmendir. Dostluk, düşmanlığın karşıtı, zıt anlamlısıdır. Açık bir tanımlamayla dostluk; "birini severek mutlak olarak ona uymak, tâbi olmak" demektir. Nitekim Allahu Teâlâ Kitab'ında: «**Şeytanın nüfuzu, sadece onu dost edinenler ve onun vesvesesiyle Allah'a ortak koşanlardır**» (Nahl, 100) buyurmuştur.

Dostluk (velâ) aynı zamanda "yardım" manasına da gelir. Mümtehine Sûresi 9. âyette Allahu Teâlâ: «**Allah, ancak sizinle din hususunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkarıcıları ve çıkarılmanıza yardım edenleri dost edinmenizi yasaklar. Kim onları dost edinirse, işte onlar, zâlimlerdir**» buyurmaktadır.

Düşmanlık; "bir kimseyi sevmemek, ona karşı

islâm'da dost ve düşman

tavır almak" demektir. İntikam almak, zarar vermek için kalpte yerleşmiş olan bir duygu, dostluğun karşıtıdır.

İSLÂM'DA DOST VE DÜŞMAN KAVRAMI

Dostluğun temeli sevgi, düşmanlığınki ise buğzetmektir. Dolayısıyla yardım, iyilik, cihat, hicret vb. gibi bedenî olsun, kalple ilgili olsun bütün ameller hakikatte dost-düşman kavramının içindedir. Evet, muvahhid kardeşim! Öyleyse Allah *celle celalühü*'nün bizden; müslümanları sevmemizi, kâfirlerden de nefret etmemizi istediğini, ayrıca bunun Allah'ın bir emri olduğunu iyi bilmeliyiz.

"DOST-DÜŞMAN" KAVRAMININ ÖNEMİ

Aşağıda geleceği gibi İslâm'da dost ve düşman kavramının ayrı bir önemi vardır.

1- "La ilâhe illallah" şehâdetinden bir parçadır. Yâni Allah'tan başka kendisine kulluk edilen herşeyden uzaklaşma, beri olmaktır.

2- İmanın sağlam bir kulbudur. Allah Resûlü *sallallahu aleyhi vesellem*: "İmanın en sağlam kulpu Allah için dostluk, Allah için düşmanlıktır. Allah

için sevmek, Allah için nefret etmektir" (*Es'sil'siletü's-Sahihâ*) buyurmuştur.

3- İmanın tadını almak için bir sebeptir. Zirâ Allah Resûlü *sallallahu aleyhi vesellem*: "Şu üç haslet kimde bulunursa o imanın tadını almıştır: Allah ve Resûlü'nü herkesten daha çok sevmek, başkasını ancak Allah rızâsı için sevmek, Allah kendisini küfürden kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi korkunç bulmak" (*Buhari, Müslim*) buyurmuştur.

4- Dost-düşman bilincinin kişide oluşmasıyla imân kâmil noktaya ulaşır. Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi vesellem* bunu bizlere: "Kim Allah için sever, Allah için nefret ederse ve Allah için verir, Allah için yasaklarsa, imanı kemâle ermiştir" (*Buhari, Müslim*) diyerek açıklamaktadır.

5- Her kim Allah *celle celalühü*'den başkasını sever, O' nun dini'nden başka bir yol edinirse, alemlerin Rabb'ini, Allah'ı *celle celalühü* inkâr etmiş, kâfir olmuştur. Çünkü Allahu Teâlâ: «Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz onlardan olur...» (*Mâide, 51*) buyurmuştur.

İNANÇTA DOST VE DÜŞMAN

Dostu, düşmanı bilme hadisesi Şer'an farzdır.

Kelime-i Şehâde'in sahih olma gereklerinden ve şartlarından bir tanesidir. Şu ayet-i celile buna delildir: «İnsanlardan bazıları, Allah'tan başka varlıkları O'na eşler koşarlar. Onları, Allah'ı sevdiikleri gibi severler. Mü'minler ise, en çok Allah'ı severler» (Bakara, 165).

Resûlullah *sallallahu aleyhi vesellem*: "Sizlerden biri; beni çocuğundan, anne-babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe, iman etmiş olmaz" (Buhari, Müslim) Ve "Mü'minden başka arkadaş edinme! Yemeğini de ancak muttaki olan yedin!" (Sahihu'l Câmî) buyurmuşlardır.

BU KAVRAMA GÖRE İNSAN SINIFLARI

1- Mutlak dost edinilmesi gerekenler: Bunlar, Allah ve Resûlü'ne *sallallahu aleyhi vesellem* iman edip dinin şiarlarını yalnız Allah'a hâlis kılarak yerine getiren mü'minlerdir.

2- Bir yönden dost edinilmesi, diğer yönden de buğzedilmesi gerekenler: Küfre götürmeyecek oranda dinin vâciplerini terkedip, günah işleyen âsi müslümanlar gibi. Abdullah b. Himâr içkili bir şekilde getirilirken, Sahabelerden bazıları ona lânet etmişti. Ancak Resûlullah *sallallahu aleyhi vesellem*,

"onu lânetlemeyin! Çünkü o Allah ve Resûlü'nü seviyor" diyerek uyarılmıştı (Buhari).

3- Mutlak düşman bilinecek kimseler: Yahudi, hıristiyan ya da Mecûsi v.b. olsun, bütün müşrik ve kâfirler bu kabildendir. Aynı şekilde bu müslümanlardan; Allah'tan başkasına yalvarıp, münâcâtta bulunanlar, yine O'ndan başkasına tevekkül eden ya da Allah'a, Resûlü'ne, O'nun temiz dini'ne, İslâm'ına dil uzatan insanlara ve benzerlerine de şâmidir.

(VELÂ) DOSTLUĞUN GEREKTİRDİKLERİ

8

1- Hicret: Müstaz'aflık, coğrafi durumun zorluğu, çağdaş siyasi sorunlar v.b. gibi sebepler müstesnâ edilmek kaydıyla, küfür toplumundan İslâm toplumuna yol almak.

2- Canı, malı, nefsi ve diliyle müslümanlara yardım etmek; onların ümit ve sevinçlerine, üzüntülerine ortak olmak.

3- Kendisi için istediği hayrı ya da musibetlerden uzaklaşmayı kardeşleri için de dilemek, onlarla alay etmemek, bilakis onları sevmede gayretli olmak, beraber sohbet ve müşâverede bulunmak.

4- Hasta ziyâreti, cenâzesini kaldırmak, onlara yumuşak davranmak, onlara dua etmek ve ba-

ğışlanmaları için Allah'a yalvarmak, onların bu ve benzeri haklarını edâ etmek.

5- Haklarında casusluk yapmamak, onların sırlarını ve haberlerini düşmanlarına sızdırmamak ve onlara eziyet etmemek.

6- Müslümanların cemaatine katılmak, ayrılığa yer vermemek, onlarla iyilik ve takva üzere yardımlaşmak, emri bi'l-maruf ve nehyi ani'l-münkerde onlarla beraber olmak. Allah Teâlâ: **"Kendisine doğru yol açıklandıktan sonra kim Peygamberle ayrılığa düşer ve mü'minlerin yolunun dışında bir yol takip ederse, onu, gittiği yolda bırakınız ve Cehenneme atınız. O Cehennem ne kötü bir yerdir!"** (Nisâ, 115) buyurmaktadır.

(BERÂ) DÜŞMANLIĞIN GEREKTİRDİKLERİ

1- Şirk ve küfür ehlinden nefret etmek, onlara dâimi bir düşmanlık üzere olmak. İbrahim aleyhis-selâm'ın çağlar ötesinden tüm küffâra karşı evrensel haykırışı gibi **«..”Beni yaratan hariç, sizin tapmakta olduğunuz ilâhlardan kesinlikle uzağım. O yaratan, beni hidâyete ulaştıracaktır”..»** (Zuhruf, 26-27).demektir, hissetmektir!..

2- Kâfirleri sevmemek, onları dost edinmemek. Allahû Teâlâ: **«Ey iman edenler! Benim düşmanı-**

mı da sizin düşmanınızı da dostlar edinmeyin...»
(Mümtehine, 1) buyurmaktadır.

3- Küfür toplumunu herhangi bir zaruret olmadıkça, dinin emirlerini açıkça yapma imkânı bulunmadığı sürece yurt edinmeyip, terk etmek ve oraya gitmemek. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: "Müşrikler arasında ikâmet eden müslümanlardan berîyim" (*Sahihu'l-Cami*, 146) buyurmuşlardır.

4- Kâfirlere yardım etmemek. Müslümanlara karşı onlara yardım etmemek, herhangi bir övgüde bulunmamak. Onlardan yardım almayıp sırdaş da edinmemek ve önemli işlerin başına onları geçirmemek.

5- Onların ölülerine rahmet dilememek ve istiğfarda bulunmamak. Allahû Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'inde: «**Ne Peygamberin, ne de mü'minlerin, Cehennemlik oldukları belli olduktan sonra, yakın akrabaları da olsa, müşrikler için af dilemeleri asla -doğru- olmaz**» (*Tevbe*, 113) buyurmaktadır.

6- Onlara şirin görünüp, dalkavukluk yapmamak ve din adına onları idâre etmemek. Allah *azze ve celle*, «**Onlar isterler ki, sen onlara yumuşak davranasın, onlar da sana yumuşak davransınlar**» (*Kalem*, 9) buyurmaktadır.

Onların sohbetlerini ve meclislerini de terketmek gerekir.

«Zâlimlere asla meyletmeyin. Aksi takdirde Cehennem ateşi size dokunur. Sizin Allah'tan başka dostunuz yoktur. Sonra yardım görmezsiniz» (Hûd, 113).

7- Onların kanunlarıyla yargıya gitmemek, Allah ve Resûlü'nün hükmünü terkederek o yasalara rıza göstermemek: «... Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse; işte onlar, kâfirlerin ta kendileridir» (Mâide, 44)..

Bir başka âyet-i celilede Allahu Teâlâ: «Sana indirilen Kur'ân'a ve senden önce indirilen kitaplara iman ettiklerini iddia edenleri görmüyor musun? Onlar, bâtil yolda olanların (tâğutların) önünde muhakeme olunmak (yargılanmak) istiyorlar. Halbuki o bâtili inkâr etmekle emrolmuşlardı. Şeytan onları derin bir sapıklığa düşürmek istiyor» (Nisâ, 60) buyurmaktadır.

8- Kâfirlerin emirlerine itaât etmemek: «Ey iman edenler! Eğer kâfirlere itaât ederseniz sizi gerisin geri küfre çevirirler de hüsrana uğrayanlar olursunuz» (Âli İmran, 149).

9- Selamda ilk başlayan olmamak. Resûlullah

sallallahu aleyhi vesellem; "Yahudi ve hıristiyanlar'a ilk önce selâm veren siz olmayınız. İçlerinden biriyle yolda karşılaştığınız zaman onu, yolun dar olan tarafına doğru sıkıştırınız" (Müslim) buyurmaktadır.

10- Dini ve dünyevi konularda onların âdetlerine uymamak, onlara benzememek. Onların dinî sembollerini alma ya da yeme, içme, giysi ve benzeri âdetlerini uygulama gibi şeylerden kaçınmak gerekir.

Allah Resûlü *sallallahu aleyhi vesellem*: "Bir kavme benzeyen kimse onlardandır" (Sahihtir. Ebu Dâvud) buyurmuştur.

11- Onların düğün ve bayramlarına katılmamak, onları tebrik etmemek. Bazı âlimler: «..**Ve yine Rahman olan Allah'ın kulları, yalan yere şehâdet etmezler (tanık olmazlar). Boş söz ve çirkin bir davranışla karşılaştıkları zaman vakarla oradan geçip giderler**» (Furkan, 72) ayet-i celilesini tefsir ederlerken "yalan yere"den maksadın kâfirlerin bayramlarına katılmak şeklinde olduğunu vurgularlar.

KÂFİRLERE BENZEMENİN HÜKMÜ

İnsan bu konuda şu üç halden birindedir:

1- İcmâ ile onu İslâm milletinden çıkaran, zâ-

hirde ve bâtında (açık ve gizli) onlara uymasındır, yâni küfürdür.

2- Yine: Onu İslâm milletinden icmâ ile çıkararak, yalnız bâtında (gizli olarak, içinden) uyması vardır ki, bu da küfürdür. Çünkü bu itikâdi olması hasebiyle büyük münâfıklık, İslâm'dan çıkartan bir haslettir. (Kişinin içindeki hali bizce belli olamayacağından kişinin küfrüne hükmedemez; ancak zahirde görülene göre hüküm verebiliriz).

3- Yalnız zâhirde (görünüşte) onlara benzetmek. Bu ise iki türlüdür:

a) Mücerred tehdit olmamak kaydıyla; dövülme, işkence v.b. zorlamalardan dolayı onlara uymak. Bu uyma yalnız dil ile olduktan sonra, kişi imanından mutmain oldukça onu tekfir edemeyiz. Zirâ, Allahu Teâlâ: «Kalbi imanla mamur olduğu halde, inkâra zorlanan hâriç, kim iman ettikten sonra, Allah'ı inkâr eder, kalbini inkâra açık tutarsa, Allah'ın gazabı onların üzerindedir. Bunlara büyük bir azap da vardır» (Nahl, 106) buyurmaktadır.

b) Mal, mülk, makam sevgisi; idârecilik hırsı gibi dünyevi bir sebepten dolayı görünüşte onlara uymak. Bu konuda âlimler iki görüş üzeredirler.

Birincisi: «Bunun sebebi, dünya hayatını Âhi-

**rete tercih etmeleri ve Allah'ın kâfirleri doğru yo-
la sevketmemesidir»** (Nahl, 107) âyetinin zâhirini
delil olarak o kişinin, İslâm milletinden çıkan bir
kâfir olduğu yolunda;

İkincisi; bunun milletten çıkararak büyük bir kü-
für olmadığı, sahibinin büyük günah yüklendiğidir.

Aşağıdaki sebeplerden dolayı tercihimiz ikinci
görüşür. En iyisini bilen şüphesiz Allah *celle celâlü-
hü'dür*.

a) Bâtını (içi) İslâm'dır.

b) Mal-mülk, dünya sevgisi fasıkların özellikle-
rinden, onların zevklerindedir.

c) Âyet kafirleri muhatap almaktadır.

Bir not:

Kâfirlere olan düşmanlığımız, onlara kötü söz-
ler sarfedeceğimiz ve kötü davranış içerisine gire-
ceğimiz manasına gelmemektedir. Bilâkis:

**«Ey insan! Eğer anne ve baban seni bilmedi-
ğin bir şeyi bana ortak koşmaya zorlarsa, onla-
ra itaat etme. Dünya işlerinde onlara gayet iyi
davran...»** (Lokman, 15) âyeti doğrultusunda müslü-
manın kâfir veyâ müşrik de olsalar anne ve baba-
sına iyilikle muâmelede bulunması gerekir.

Böylece her akrabayla güzel muamelede bulun-

mak ve onlara sılâ-i rahim yapmak gerekmektedir. Hatta herkesle bu güzel davranışta bulunmak savaş olmadığı sürece zorunludur. Bu Şer'î bir emirdir.

Müslüman kardeş; Tağut ve ona kul, köle olanları reddetme, onlara uyanlara buğzederek hepsini düşman bilmede Allah'tan korkmalıdır. Allah'a iman edip, müslümanları dost edinmek ve onlara yardım etmek dinin temelindedir.

Rabbimizin İbrâhim *aleyhisselâm* ile ilgili olarak nüzûl buyurduğu şu âyete gönülden kulak verelim:

«İbrâhim ve berâberindekilerde, sizin için güzel bir örnek vardır. Hani bir zaman onlar, kavimlerine şöyle demişlerdi: **"Biz sizden ve Allah'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Biz, sizi asla kabul etmiyoruz. Yalnız Allah'a iman etmenize kadar bizimle sizin aranızda ebedi bir düşmanlık ve kin ortaya çıkmıştır»** (*Mümtehine*, 4).

Özetle belirticek olursak: Müslüman olmanın şerefini taşıyan ve bunu tüm varlığıyla hisseden bir şahsiyet, zillet hayatını kendisine ilke edinen kâfirlere asla benziyemez, müminleri bırakıpta onları dost edinemez.

Allah'ın, müslümanlara olan destek ve müdâfâasının bilincinde olan hiçbir mümin kul olmasın ki,

güç ve yetkide kâfirlerin üstün olduğunu savunsun.

İşte bu, iman ve küfür arasında hassas bir çizgidir. Allah'ın askeri olduğunu "Lâ ilâhe illallah" sözüyle imzalayan bir kul, onur ve itibarı gidip şeytanın askerleri yanında ararsa: karşılığında cennetacağı bir sözleşmeyi parçalamış ve küçük bir dünya menfâati uğruna tüm ahiretini boşa çıkarmış olur...

Zaman içinde her ne adla anılırsa anılsın Nuh Aleyhisselâm zamanından beri süregelen putçuluk, bu hassas çizgiyi aşmaya; şûursuz yığınları iman ve küfürün ayırıcı bir özellik olmadığını beyinlere sokmaya çalışmıştır. Allah'a ve O'nun tartışılmaz gücüne, imanî bir zafiyet içinde olan azınlık dışında, kalbi iman nûruyla aydınlanmış müminler, bu farkı elbette çok iyi bilir...

○ halde tüm kardeşlerimizi bu önemli konuda, Kur'an ve Sünnet ölçülerine bağlanmaya ve hep birden Allah'ın ipine sarılmaya davet ediyoruz. Kâfirlerle dâvet ve tebliğ maslahatı ötesinde kardeşlik dolu bağlar kurmak konusunda herkesi Allah'tan korkmaya çağırıyor, Allah'tan bizleri buna muvaffak kılmaya duâ ediyoruz. Şüphesiz, kurtuluş yalnız Allah'a kul olmadadır. Şeytan ve arkadaşlarının hileleri zayıftır. Aziz ve Hakîm olan Allah'dır..